אוֹ אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים וְאֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים, וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶן, כלומר, אפילו אם היה עד אחד שהצטרף עם עד אחר להעיד על מינוי השליח, ושוב הצטרף עם עד אחר להעיד על קבלת הגט, מכל מקום סומכים על עדותם.

גמרא

הגמרא מביאה מחלוקת, במקרה שיש ויכוח בין הבעל והשליש, מי נאמן: **אִיתְּמַר,** גט שנתון ביד שליש, **הַבַּעַל אוֹמֵר לְגֵירוּשִׁין** – שנתמנה לשליח לקבלה על ידי האשה, **וְעל מנת כן מסר לו הבעל את הגט, מִי נֶאֱמָן. רַב הוּנָא אָמַר, הַבַּעַל נֶאֱמָן** ואינה מגורשת. **וְרַב חִסְדָּא אָמַר, שָׁלִישׁ נֶאֱמָן** והרי היא מגורשת. **רַב הוּנָא אָמַר, בַּעַל נֶאֱמָן** שמסר לו לשם פקדון, כיון **דְּאִם אִיתָא דִּלְגֵירוּשִׁין יַהֲבֵיהּ נַיְהֲלֵיהּ** – שאם אכן לשם גירושין מסרו לו, **לְרִידְתָּהּ חָוֵה יָהִיב לָהּ נַיְהֲלָהּ** – לאשה עצמה היה מוסר את הגט ולא לשליש, שהרי שניהם מצויים יחד בעיר. **וְרַב חִסְדָּא אָמַר, שָׁלִישׁ נֶאֱמָן, דְּהָא הֵימְנֵיהּ** – שהרי האמינו הבעל. שבכך שמסר לו את הגט נתן לו נאמנות לומר שלשם גירושין ניתן בידו, ואין בכוח הבעל להכחישו.

הגמרא מקשה על רב הונא: **מָתִיב רַבִּי אַבָּא,** שנינו בברייתא, **הוֹדָאַת בַּעַל דִּין לחבירו, שהוא חייב לו ממון, כְּמַאָה עֵדִים דָּמֵי** [–נחשב]. **וְשָׁלִישׁ נֶאֱמָן מִשְּׁנֵיהֶם** – יותר משני בעלי הדין. ומבארת הברייתא, **כֵּיצַד, זֶה אוֹמֵר בָּהּ, וְזֶה אוֹמֵר בָּהּ, שָׁלִישׁ נֶאֱמָן** – אם הפקיד אדם ממון אצל שליש, וחבירו טוען שבעל המעות נתנם לשליש בשביל שיזכה בהם עבורו, והמפקיד טוען שלפקדון נתנם בידו, השליש נאמן בדבר יותר משני הבעלי דין. ואם כן מוכח שהשליש נאמן אף אם הם באותה העיר, ואין אומרים שאם היה רוצה ליתנם לו היה נותן לו בעצמו.

מתרצת הגמרא, **שַׁאנִי מָמוֹן דְּאִיתְיְהִיב לְמֶהֱוֵי** – יש לחלק בין ממון לגט אשה, כיון שממון ניתן למחול עליו, ולכן מסתבר שבכך שמסר הממון לשליש התכוין לסמוך עליו, ואף אם יאמר שקר, הריהו מוחל על ממונו שינתן לחבירו. מה שאין כן בגט, אין בכוחו להאמין לשליש שאף בשהגט לא ניתן לו לשם גירושין יהיה השליש נאמן לומר שניתן לגירושין, שהרי סוף סוף אין האשה מתגרשת על ידי כך, ועל כן אין השליש נאמן.

מקשה הגמרא, **וְהָא תַּנְיָא** בברייתא, **וְכֵן לְגִיטִּין** – שאף בגט אשה נאמן השליש יותר מהבעל והאשה, ודלא כרב הונא. מתרצת הגמרא, מה ששנינו 'וכן לגיטין' היינו **גִּיטֵּי מָמוֹן** – שטרות ממון. שאם מסר אדם לשליש שטר מתנה, וחבירו טוען שבעל השטר נתנו לשליש בשביל שיזכה בו עבורו, והנותן טוען שלפקדון נתנו ביד השליש, נאמן השליש.

מוסיפה הגמרא להקשות, **וְהָתַנְיָא** – והלא שנינו עוד, **וְכֵן לִשְׁטָרוֹת** ממון, נאמן השליש, ואם כן משמע שמה ששנינו 'וכן לגיטין' היינו גט אשה. דוחה הגמרא, **מִידֵּי נְבִי הֲדֵדֵי תַּנְיָא** – וכי שני ברייתות אלו 'וכן לגיטין' 'וכן לשטרות' נשנו יחדיו, הרי יש לומר שכל אחת מהם נשנתה בפני עצמה, ובשתיהן הכוונה לשטרי ממון דווקא.

הגמרא מקשה ממשנתינו על שיטת רב חסדא: **תָּנַן, הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה** לשליח **הִתְקַבֵּל לִי גִּיטִּי, צְרִיכָה שְׁתֵּי כִיתֵּי עֵדִים** בכדי להוכיח שנתגרשה, **שְׁנַיִם שֶׁאוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ אָמְרָה** לשליח לקבל גיטה, **וּשְׁנַיִם שֶׁאוֹמְרִים בְּפָנֵינוּ קִבֵּל וְקָרַע** השליח את הגט. ואם שליש נאמן, יש להקשות **וְאַמַּאי** – מפני מה צריכה האשה להביא עדים שאמרה לשליח לקבל עבורה, ועדים שקיבל וקרע, **לֵיהֵימְנֵיהּ לְשָׁלִישׁ** – יש לנו להאמין בכל זה לשליח כדין שליש שנאמן לומר לגירושין קבלתי.

מתרצת הגמרא, **מִי קָא נָפֵיק גִּיטָּא מִתּוּתֵי יָדֵיהּ, דְּלֵיהֵימְנֵיהּ** – וכי במשנה מדובר שהגט יוצא מתחת ידיו של השליש, הרי מדובר שהגט קרוע, וכל הנאמנות של שליש הוא רק כאשר הגט שלם בידו, שמתוך שיכול לתת את הגט לאשה נאמן הוא גם לומר שכך היה, אבל אם קרע את הגט ואין בידו עתה ליתנו לה, אינו נאמן.

שואלת הגמרא, **תִּינַח אָמְרָה, קִיבֵּל לָמָּה לִי** – מה שהיא צריכה עדים ש'אמרה' לשליח לקבל עבורה, מובן, כיון שהגט קרוע ואין לו מיגו, אך למה צריכה עדים על כך שהשליח קיבל את הגט מיד הבעל, הלא אף שקרוע הוא, על כל פנים מה שהגט בידו זה ראיה שקיבל את הגט מיד הבעל. מתרצת הגמרא, **אָמַר רָבָא, הָא מַנִּי רַבִּי אֶלְעָזָר הִיא דְּאָמַר עֵדֵי מְסִירָה בָּרְתֵי** – משנתינו סוברת כרבי אלעזר, שהעדים שרואים את מסירת הגט לידי האשה הם אלו שנותנים תוקף לגט וכורתים בין הבעל לאשה, ולכן לא די בזה שרואים את הגט קרוע בידו אלא צריך שיעידו שראו שקיבל את הגט.

אגב שדנה הגמרא בביאור דברי המשנה, מבארת היא דבר נוסף: **קָרֵב לָמָּה לִי** – למה לו לשליח כלל לקרוע את הגט, שהמשנה אומרת שצריכים להעיד שקבל וקרע. מתרצת הגמרא, **אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, בְּשָׁעַת הַגְוָירָה שָׁנוּ** – משנתינו נשנתה בזמן שגזרה המלכות על המצוות, והיו חוששים להשאיר את הגט קיים לאחר קבלתו.

אָמַר רַפְרָם, וּמוֹדֶה רַב הוּנָא – על אף שסובר רב הונא שאין השליש נאמן, מכל מקום מודה הוא, **דְּאִי אָמְרָה אִיהִי** – שאם אמרה האשה, **לְיָדִי אָמַר לִי שָׁלִישׁ דִּלְגֵירוּשִׁין יַהֲבֵיהּ נַיְהֲלֵיהּ** – לי אמר השליש שלגירושין נתן לו הבעל את הגט, **מְהֵימְנָא** – נאמנת היא בכך.

תמהה הגמרא, **מִי אִיכָּא מִידֵּי דְּשָׁלִישׁ גּוּפֵיהּ לָא מְהֵימְנָן, וְאִיהִי מְהֵימְנָא** – וכי יתכן שהשליש עצמו אינו נאמן והאשה האומרת כן בשמו נאמנת. **אֶלָּא** כך אמר רבה, מודה רב הונא **דְּאִי אָמְרָה** – שאם אמרה האשה, **קָמְאֵי דִּידִי לְגֵירוּשִׁין יַהֲבֵיהּ נַיְהֲלֵיהּ** – בפני מסר הבעל את הגט לשליש לשם גירושין, **מְהֵימְנָא** – הרי היא נאמנת, **מִינּוֹ** – מתוך **דְּאִי בָּעֲיָא אָמְרָה לְדִידָהּ יַהֲבֵיהּ נַיְהֲלֵיהּ בַּעַל** – שהרי אם משקרת היא, היתה יכולה לומר שהיא עצמה קיבלה הגט מיד בעלה ובכך היתה נאמנת.

הגמרא מביאה מקרה, שאפילו שהבעל והאשה והשליש כולם מודים שנתגרשה אינם נאמנים: **בַּעַל (אָמַר) [אוֹמֵר]** נתתי גט זה לשליח לְשם **גֵּירוּשִׁין, וְשָׁלִישׁ אוֹמֵר לְגֵירוּשִׁין** קיבלתיו ומסרתיו לאשה, **וְאף הִיא אוֹמֶרֶת נָתַן לִי הגט וְאָבַד. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, חָוֵה** – דין זה הרי הוא **דָּבָר שֶׁבָּעֲרָוָה,** שהרי אשה זו היא בחזקת אשת איש, **וְכלל הוא שאֵין דָּבָר שֶׁבָּעֲרָוָה פָּחוֹת מִשְּׁנַיִם** – בדבר שבערוה אין נאמנות בפחות משני עדים, וכיון שאין כאן עדות כשירה שנתגרשה, אינם נאמנים.

מקשה הגמרא, **וְאַמַּאי** – ומדוע צריך שני עדים לכך, **וְלֵיהֵימְנֵיהּ לְשָׁלִישׁ** – נאמינו לשליש שאומר שלגירושין קיבלו, וכדברי רב חסדא לעיל ששליש נאמן. מתרצת הגמרא, **מִי קָא נָפֵיק גִּיטָּא מֵהָווּתֵי יָדֵיהּ, דְּלֵהֵימְנֵיהּ** – וכי הגט יוצא כעת מתחת ידיו שנאמין לו שנתגרשה, הרי רק כשהגט בידו ויכול לתנו לה נאמן הוא במיגו שיכול לגרשה.

שואלת הגמרא, **וְלֵיהֵימְנֵיהּ לְבַעַל** – ונאמין לבעל שנתגרשה אשתו, **דְּאָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר אַבִּין, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בַּעַל שֶׁאָמַר גֵּירַשְׁתִּי אֶת אִשְׁתִּי, נֶאֱמָן,** שהרי למה לו לשקר בדבר זה כיון שיכול הוא לגרשה עתה, וכיון שאמר שכבר גירשה נאמן הוא. משיבה הגמרא, **מִי קָאָמַר גֵּירַשְׁתִּי** – וכי הבעל אמר גירשתי את אשתי, שנאמינו על כך, הרי הוא אמר רק שמסר את הגט לשליש בתורת שליח הולכה, ואין הוא יודע האם קיים השליח את שליחותו או לא.

מוסיפה הגמרא להקשות, כיון שהבעל נאמן על דבריו שמסר את הגט לשלוחו, **וְלֵימָא חֲזָקָה שָׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ** – אם כן יש לסמוך שאכן קיים השליח את שליחותו ליתן את הגט לאשה, שהרי חזקה היא ש'שליח עושה שליחותו'. **דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאוֹמֵר לְשָׁלוּחַ צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה סְתָם** – אדם שאמר לשלוחו שיקדש עבורו אשה, ולא פירש לו מי, **וּמֵת שָׁלוּחַ,** ואין המשלח יודע האם אכן קידש עבורו אשה, **אָסוּר** הוא המשלח **בְּכָל הַנָּשִׁים שֶׁבָּעוֹלָם,** שהרי יש לחוש בכל אשה שמא היא קרובת ארוסתו שקידש לו שלוחו, ואין להקל בדבר, משום **שְׁחֲזָקָה שָׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ.** ואם כן, מדוע לא נאמר אף כאן שודאי הוא שקיים השליח שליחותו ומסר לה את הגט, ומגורשת היא.

מתרצת הגמרא, **הָנֵי מִילֵּי לְחוּמְרָא**, כאן לאסור את השולח בכל הנשים, **אֲבָל לְקוּלָּא לֹא** – אבל לסמוך על חזקה זו אף לקולא לומר שודאי נתן לה השליח את הגט והתירה לשוק, לא נאמרה חזקה זו.

שואלת הגמרא, **וְלֵיהֱמְנֵהּ לְדִידָהּ** – ונאמין לאשה, שאומרת שקבלה את הגט לשם גירושין, **מִדְּרַב הַמְנוּנָא, דְּאָמַר רַב הַמְנוּנָא, הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה לְבַעְלָהּ גֵּירַשְׁתָּנִי, נֶאֱמֶנֶת** אף שאין גיטה בידה. וטעם הדבר, משום **שַׁחֲזָקָה אֵין הָאִשָּׁה מְעִיזָּה פָּנֶיהָ** לשקר **בִּפְנֵי בַּעְלָהּ** ולומר לו 'גרשתני', אלא ודאי אמת הדבר.

משיבה הגמרא, **הָנֵי מִילֵּי הֵיכָא דְּלֵיכָא דְּקָא מְסַיַּיע לָהּ, אֲבָל הֵיכָא דְּמְסַיַּיע לָהּ מְעִיזָּה וּמְעִיזָּה** – דברי רב המנונא לא נאמרו אלא במקרה שאין אדם אחר שמסייע לה ומאמת את דבריה, מה שאין כן כאן שהבעל והשליש מסייעים לה ואומרים כמותה שנתגרשה, מעיזה היא לומר שנתגרשה אף אם זה שקר.

משנה

האב זכאי בקידושי בתו, כל משך זמן קטנותה ונערותה עד שבגרה, וכן יכול הוא לקבל את הגט עבורה. המשנה שלפנינו מביאה מחלוקת 'בנערה המאורסה', האם דווקא אביה מקבל את גיטה, או שאפילו היא עצמה יכולה לקבלו. וכן תדון משנתינו מאימתי קטנה ראויה להתגרש.

נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה, הִיא וְאָבִיהָ – או היא או אביה **מְקַבְּלִין אֶת גִּיטָּהּ**, היא מקבלת כיון שהיא גדולה ויש לה יד לקבל גיטה, ואביה מקבל כיון שכל ימי נערותה ברשותו היא. **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין שְׁתֵּי יָדַיִם זוֹכוֹת כְּאַחַת** – לא יתכן שיהיו שתי ידים יכולות לזכות בגט עבור אשה אחת, **אֶלָּא** ודאי כיון שזיכתה התורה לאביה לקבל את גיטה, **אָבִיהָ מְקַבֵּל אֶת גִּיטָּהּ בִּלְבָד**, ואינה יכולה להתגרש על ידי עצמה.

מוסיפה המשנה, **וְכָל קְטַנָּה שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר אֶת גִּיטָּהּ** – שאין לה מספיק דעת לכך, **אֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִתְגָּרֵשׁ** כלל. וטעם הדבר, כיון שנאמר בתורה לענין גירושין (דברים כד א) 'וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ', ודרשו חכמים, שגירושין שייכים דוקא באשה שמשלחה ואינה חוזרת שוב לבעלה, אבל זו שהוא משלחה והיא חוזרת אליו, כיון שאין בה דעת להימנע מכך, אינה יכולה להתגרש כלל, ואפילו על ידי קבלת אביה.

גמרא

שואלת הגמרא, **בְּמַאי קָמִיפַּלְגִי** חכמים ורבי יהודה במשנה. משיבה הגמרא, **רַבָּנַן סָבְרֵי** – חכמים סברו, **יָדָא יְתֵירְתָּא זָכֵי לָהּ רַחֲמָנָא** – יד נוספת זיכתה לה התורה לקבלת גיטה, שאילו בעודה קטנה אביה לבדו מקבל את גיטה, אך משנעשית נערה יכולה אף היא לקבל את גיטה בעצמה. **וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר, בִּמְקוֹם אָבִיהָ, יָד דִּילָהּ לָאו כְּלוּם הִיא** – מסתבר שלגמרי העמידה התורה את הבת ברשות האב, ואין היד שלה נחשבת 'יד' לקבל את הגט.

שנינו במשנה, **וְכָל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר אֶת גִּיטָּהּ** אינה יכולה להתגרש. הגמרא מביאה ברייתא המבארת מהו הגדר של 'יכולה לשמור את גיטה': **תָּנוּ רַבָּנָן, קְטַנָּה הַיּוֹדַעַת לִשְׁמוֹר אֶת גִּיטָּהּ, מִתְגָּרֶשֶׁת, וְשֶׁאֵינָהּ יוֹדַעַת לִשְׁמוֹר אֶת גִּיטָּהּ, אֵינָהּ מִתְגָּרֶשֶׁת.** מבררת הברייתא, **וְאֵיזוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁהִיא יוֹדַעַת לִשְׁמוֹר אֶת גִּיטָּהּ.** מבארת הברייתא, **כָּל שֶׁמְּשַׁמֶּרֶת גִּיטָּהּ וְדָבָר אַחֵר.** שואלת הגמרא **מַאי קָאָמַר** – מהי כוונת הברייתא 'כל שמשמרת גיטה ודבר אחר'. **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָכִי קָאָמַר** – כוונת התנא לומר, **כָּל שֶׁמְּשַׁמֶּרֶת דָּבָר אַחֵר מֵהֶמְתֵּ גִּיטָּהּ** – כל קטנה שאם אבד גיטה משמרת היא דבר אחר שאינו דומה לגט וסבורה שזהו גיטה.

שואלת הגמרא, **מַתְקִיף לָהּ רַב הוּנָא בַּר מָנוֹחַ, הָא שׁוֹטָה בְּעַלְמָא הִיא** – הרי קטנה כזו ששומרת חפץ אחר וסבורה שהוא גיטה, שוטה היא, ובודאי שאינה יכולה להתגרש. **אֶלָּא אָמַר רַב הוּנָא בַּר מָנוֹחַ מְשֻׁמֵּיהּ דְּרַב אַחָא** [–בנו] **בְּרֵיהּ** [–בנו] **דְּרַב אִיקָא, כָּל שֶׁמַּמְחֶנֶת בֵּין גִּיטָּהּ לְדָבָר אַחֵר** – כל קטנה שיודעת להבדיל בין גיטה לדבר אחר, הרי היא בכלל אשה שמשלחה ואינה חוזרת, ולכן היא יכולה להתגרש. וביאור לשון הברייתא 'כל שמשמרת גיטה ודבר אחר', היינו, שיודעת להבחין בין גיטה לדבר אחר, בכדי לשומרו.

אגב שעסקה הגמרא מאימתי יש דעת בקטנה שתוכל להתגרש, דנה הגמרא מאימתי יכול הקטן לזכות בחפץ לעצמו, ועבור אחרים: **אָמַר רַב יְהוּדָה, אָמַר רַבִּי אַסִּי, צְרוֹר וְזוֹרְקוֹ אֱגוֹז וְנוֹטְלוֹ** – קטן שיש בו דעת שכשנותנים לו אבן הוא משליכה, וכשנותנים לו אגוז הוא לוקחו לעצמו, הרי הוא **זוֹכֶה לְעַצְמוֹ, וְאֵין זוֹכֶה לַאֲחֵרִים.** כלומר, יש לו יד לזכות בחפץ לעצמו, אך אם יתן לו אדם חפץ בכדי שיזכה בו עבור אדם אחר, אינו יכול לזכות עבורו. אך **חֻפָּץ וּמַחֲזִירוֹ לְאַחַר שָׁעָה** – אם כבר יש בו יותר דעת, שאם נותנים לו חפץ, ולאחר זמן כשמבקשים אותו ממנו בחזרה הוא מחזירו, קטן **זוֹכֶה בֵּין לְעַצְמוֹ וּבֵין לַאֲחֵרִים** – יש לו יד לזכות אף עבור אחרים, מתקנת חכמים.

רב יהודה הוסיף ואמר, **כִּי אֲמָרִיתָהּ** למימרא זו של רבי אסי, **קַמֵּיהּ דִּשְׁמוּאֵל, אָמַר לִי שמואל, דָּא וְדָא אַחַת הִיא** – שני קטנים אלו דינם שוה. ושלא כרבי אסי שחילק ביניהם לענין לזכות לאחרים. מבררת הגמרא, **מַאי דָּא וְדָא אַחַת הִיא**, האם כוונתו שבשניהם זוכה הקטן עבור אחרים, או שבשניהם אינו זוכה. מבארת הגמרא, **אָמַר רַב חִסְדָּא, אָחַד זֶה וְאָחַד זֶה, זוֹכֶה לְעַצְמוֹ וְאֵין זוֹכֶה לַאֲחֵרִים** – לדעת שמואל אין הקטן זוכה עבור אחרים כלל, שלא תיקנו כן חכמים.

הגמרא מקשה על ביאור רב חסדא בדעת שמואל, ממשנה: שלמה המלך ובית דינו גזרו לאסור להוציא בשבת מחצר למבוי אף ששניהם נחשבים לרשות היחיד, שמא יבואו להוציא אף מרשות היחיד לרשות הרבים. ותיקנו חכמים היתר לכך, על ידי שמשתתפים כל בני המבוי. דהיינו שלוקחים דבר מאכל ומזכים אותו לכל בני המבוי ומניחים אותו באחת החצירות שבמבוי.

מָתִיב רַב חִנָּנָא וְורְדָּאן, בְּיֹצֵד מְשַׁתְּתְּפִין בְּמָבוֹי – אחד מבני מבוי הרוצה לעשות 'שיתופי מבואות' עבור כל בני המבוי, בחבית יין שלו, היאך יעשה. **מַנִּיחַ אֶת הַחָבִית, וְאוֹמֵר, חֲבֵרַי אני מזכה חבית יין זו לְכָל בְּנֵי הַמָּבוֹי, וּמְזַכֶּה לָהֶם עַל יְדֵי בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים, וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,** שנותן להם את החבית, והם יזכו בה בקנין עבור כל בני המבוי, שהרי זכין לאדם שלא בפניו. מבררת הגמרא, **הַאי שִׁפְחָה** – אמה העבריה זו שמזכה על ידה לבני המבוי, **הֵיכִי דָּמֵי** – באיזו שפחה מדובר, **אִי דְּאָתְיָא שְׁתֵּי שָׁעָרוֹת** – אם כבר הביאה שתי שערות שהם סימני נערות, **מַאי בָּעֲיָא גַּבְיהּ** – אם כן מה היא עושה אצל אדונה, הרי שפחה שהביאה סימני נערות יוצאת לחרות. **אֶלָּא לָאו, דְּלֹא אָתְיָא שְׁתֵּי שָׁעָרוֹת** – על כרחך צריך לומר שמדובר בקטנה שלא הביאה עדיין סימני נערות, **וְקָתָנֵי זוֹכֶה לַאֲחֵרִים** – ועליה כתוב במשנה שיכולה היא לזכות עבור אחרים, הרי שאפילו קטן זוכה לאחרים.

מתרצת הגמרא, **שַׁאנִי שִׁיתּוּפֵי מְבוֹאוֹת דְּרַבָּנָן** – שונה הוא דין זכיה בשיתופי מבואות משאר זכיות, שאף קטן זוכה בו לאחרים, כיון שכל עיקר דין שיתופי מבואות הוא מדרבנן בלבד. ולכך אף תיקנו רבנן שקטן וקטנה יכולים לזכות עבור אחרים, מה שאין כן לגבי דיני זכיה מן התורה, לא תיקנו חכמים שקטן זוכה לאחרים אפילו שהגיע לשיעור של 'חפץ ומחזירו לאחר שעה'.

רב חסדא תמה, על שרב חיננא אינו דוחה תירוץ זה: **אָמַר רַב חִסְדָּא, אִישְׁתִּיק וְורְדָּאן** – רב חיננא וורדאן נעשה כאילם, שלא השיב תשובה לדחות את תירוץ הגמרא. מבררת הגמרא, **מַאי הֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר** – מה היה לו להשיב על תירוץ הגמרא. מבארת הגמרא, היה לו להשיב, שהרי כלל הוא בידינו **כָּל דְּתַקִּין רַבָּנַן** – כל תקנה שתיקנו חכמים,